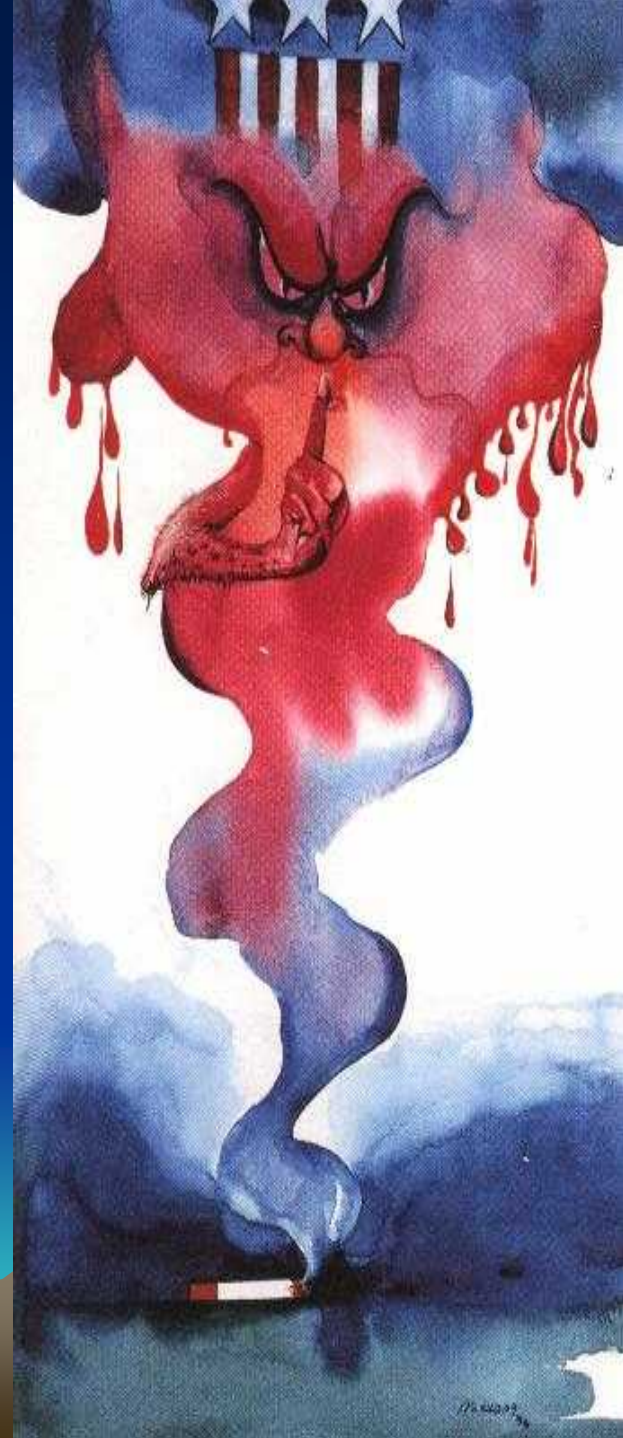

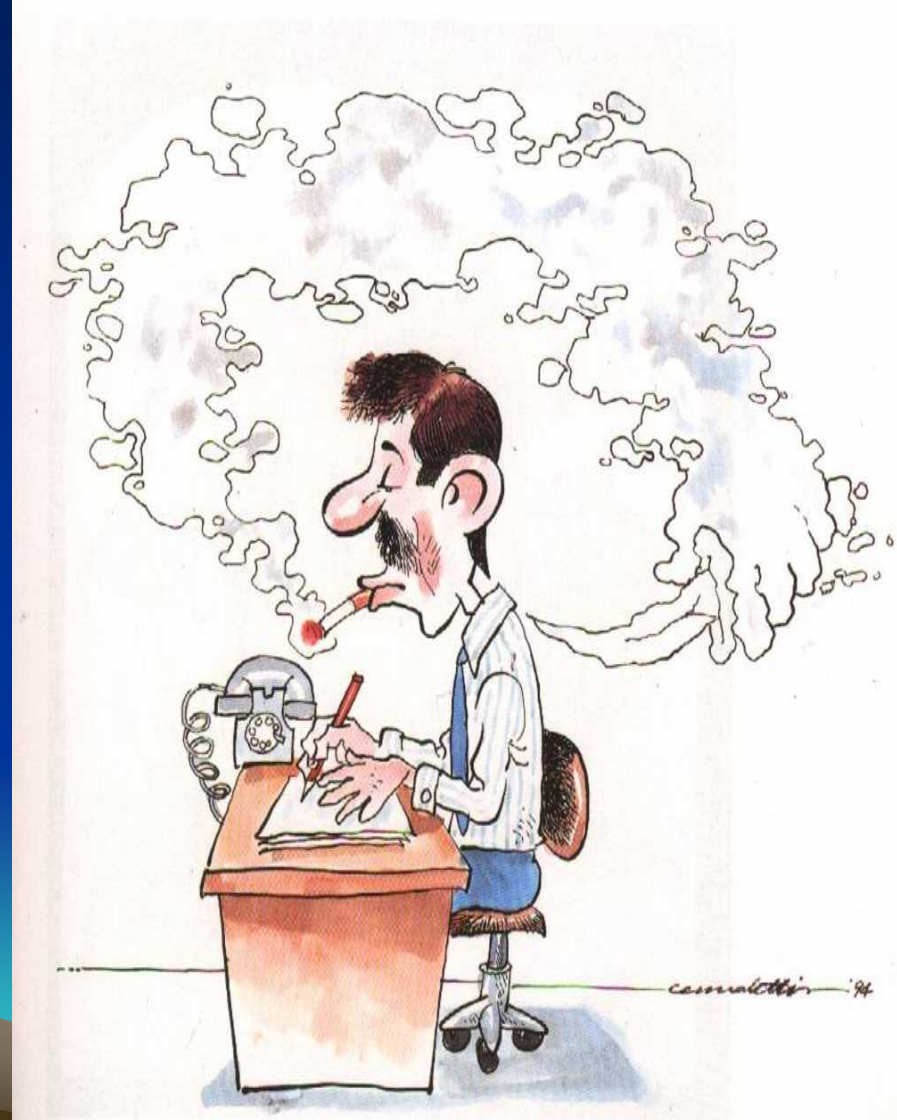
SİGARAYI BIRAKMA POLİKLİNİĞİ NASIL OLMALI

Prof.Dr.Yasemin AÇIK-2010
F.Ü.Tıp Fak. Halk Sağlığı AD.

Sigarayı Bırakma Polikliniklerinin Önemi

- ✍ Dünyada yaklaşık 1.2 milyar kişi sigara içmektedir.
- ✍ 2025'te, bu sayının 1.6 milyarı aşması beklenmektedir.

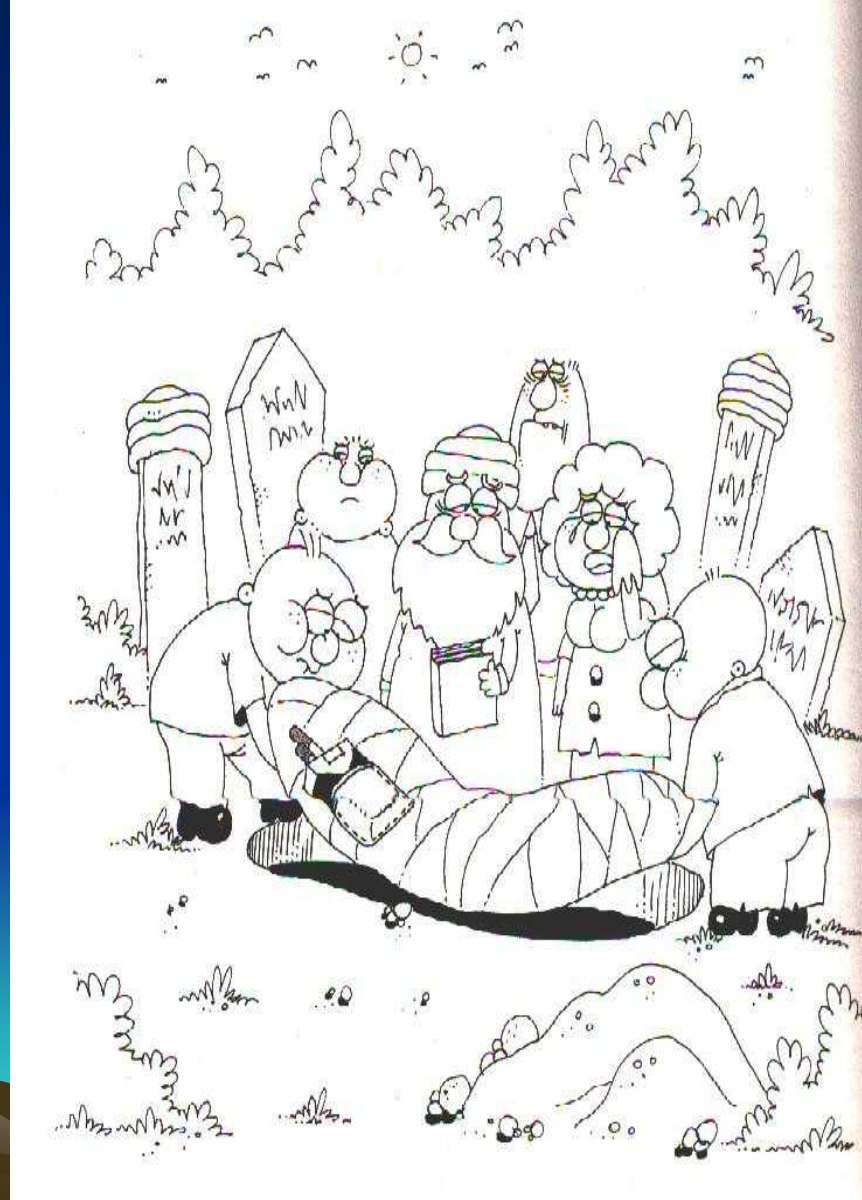
Sigarayı Bırakma Polikliniklerinin Önemi

- Tütün ürünleri her yıl, tüm dünyada 4 milyon insanın ölümüne neden olmaktadır.
- Eğer mevcut durum değişmez ise, 2020 yılında tütün, yılda 10 milyon (%80'i geliştirmekte olan ülkelerde) insanın ölümüne neden olacaktır.

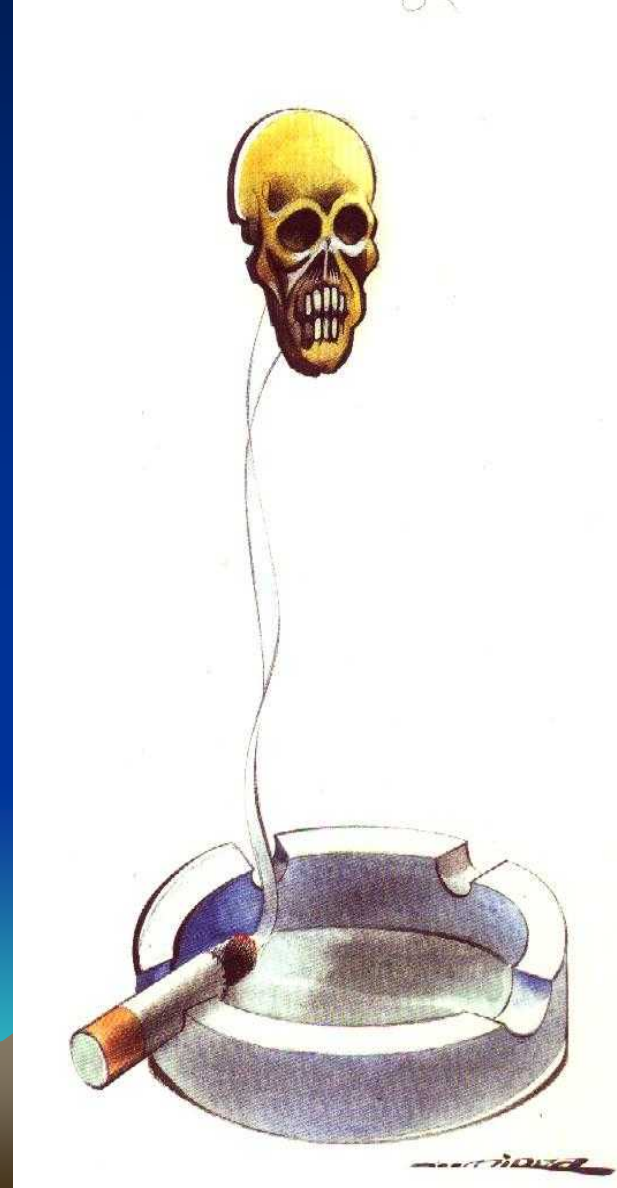
Sigarayı Bırakma Polikliniklerinin Önemi

- Türkiye'de Durum
- Ülkemizde her yıl yaklaşık 100 bin kişi sigara nedeniyle ölmekte,
- 2 milyar dolar ekonomik kayıp olmakta

Sigarayı Bırakma Polikliniklerinin Önemi

- Dünya Sağlık Örgütü, sigara kullanımını Dünyanın en hızlı yayılan ve en uzun süren salgını olarak nitelendirmektedir.
- Sigara kullanımı ile mücadele de; Toplumun bilinçlendirilmesi, gençlerin sigaraya ulaşabilirliğinin önlenmesi ve yasal düzenlemelerin yanı sıra, sigara içen kişilere sunulacak sigarayı bırakmaya yardım hizmetleri de önemlidir.

Sigarayı Bırakma Polikliniklerinin Önemi

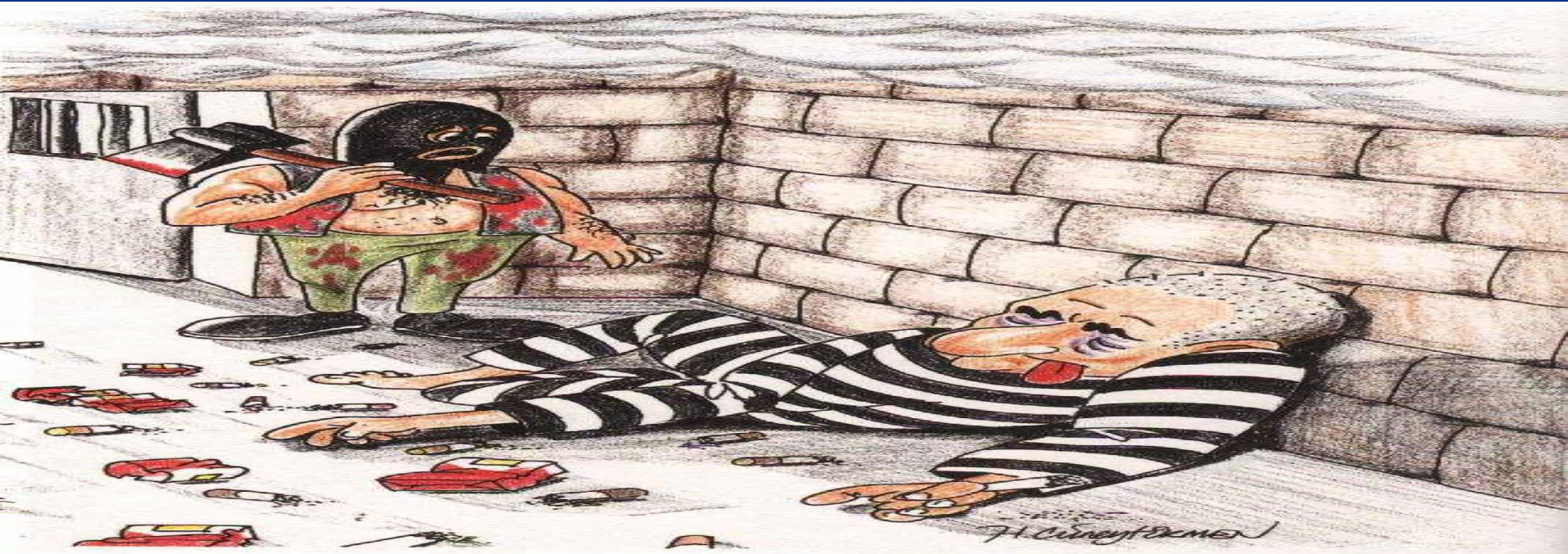
- Sigara bağımlılığının tedavisi; alkol ve diğer bağımlılık yapıcı maddelerin tedavisinde olduğu gibi özel yardım gerektirir.
- Sigarayı bırakma poliklinikleri, sigara bağımlılığının tedavisinde en etkili ve en kolay yol olarak gösterilmektedir.
- Özelleşmiş sigara bırakma polikliniklerinde hasta motive edilerek, yakın takibe alınarak, psikiyatrik destek ve gerektiğinde ilaç desteği sağlanarak yapılması başarı olasılığını artırmaktadır.

Sigarayı Bırakma Polikliniklerinin Önemi

Sigarayı bırakma poliklinikleri, gerekli alt yapının sağlanması koşuluyla mümkün olduğunca yaygınlaştırılması gerektiği bilimsel kanıta dayalı olarak bir çok ülkede gösterilmiştir.

- Bu hizmetin sunumunda multidisipliner yaklaşım

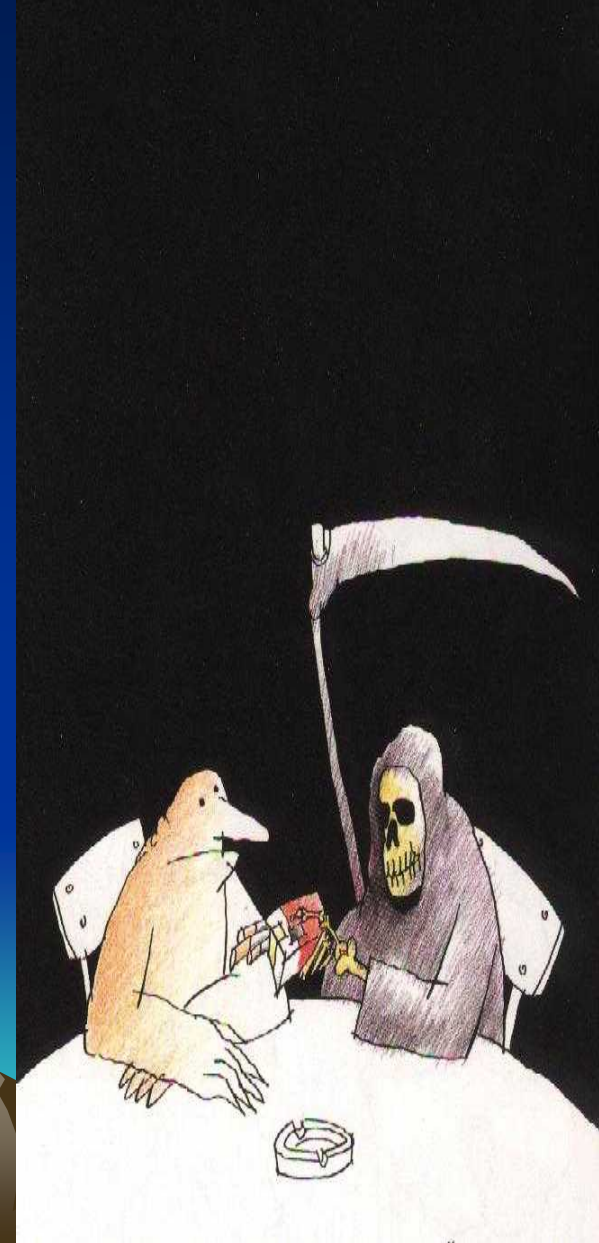

BAĞIMLILIK İKİLEMİ

Sigara Bağımlılık Yapıcı Bir Maddedir

- Nikotin;
- Bir sigarada yaklaşık 1-2 mgr civarında
- Doz ve içinde bulunulan ruh hali ile kişiler içme hızı ve derinliğini ayarlarlar.
- Nikotinin pekiştirici özelliği vardır ve sigara içicilerde tolerans gelişir.

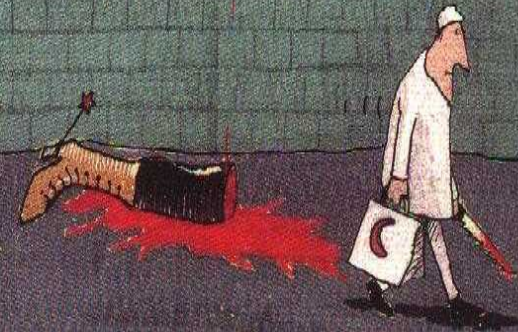
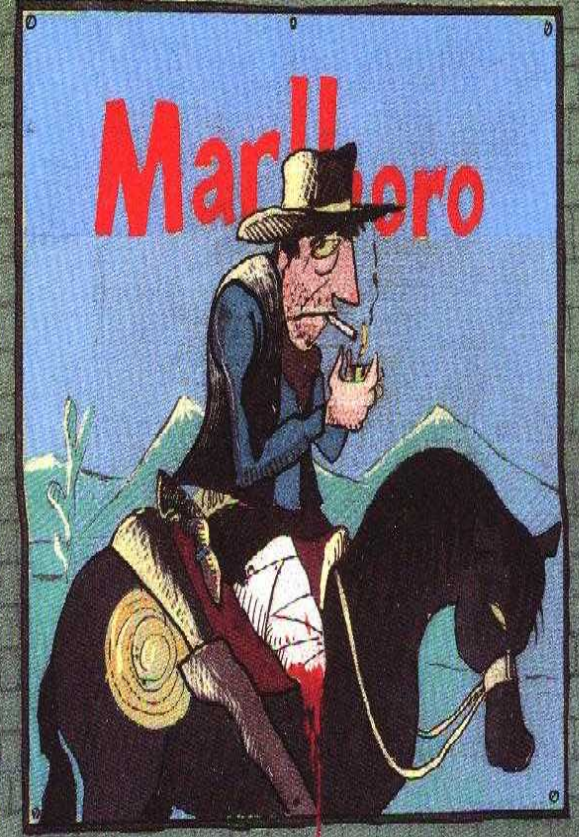

Sigara Bağımlılık Yapıcı Bir Maddedir

- -Kompulsif kullanım
- -Maddenin psikoaktif etkilerinin varlığı
- -Maddenin kullanma davranışını pekiştirmesi
- -Belirli bir düzenele tekrarlanan kullanma davranışı
- -Zararlı etkilere rağmen kullanma
- -Bırakmayı takiben yeniden başlama eğilimi
- -Tekrarlayan içme istekleri
- -Tolerans
- -Yoksunluk (çekilme) sendromu
- -Hoşa giden (öfori yapıcı) etki

Sigara bağımlısı bir kişi sigara içmediği zaman yoksunluk belirtileri ortaya çıkar.

- Bu Yoksunluk belirtileri;
- -Sigaraya yönelik aşırı arzu
- -Konsantrasyon güçlüğü
- -Sinirlilik
- -Sersemlik
- -Uyku bozukluğu
- -GİS belirtileri

Bir kişinin sigara bağımlısı olduğunu söyleyebilmek için;

-
- a-En az 1 aydır sürekli tütün kullanması
- b-Aşağıda belirtilen durumlardan en az birinin olması gerekir.
- 1-Sigarayı bırakmak veya düzenli ve sürekli bir şekilde azaltmak için girişilen ciddi denemelerde başarısızlık
- 2-Sigarayı bıraktınca yoksunluk belirtilerinin ortaya çıkması,
- 3-Kişinin sigara nedeniyle ortaya çıktığını bildiği önemli bir hastalığının olması ve buna rağmen sigara içmeyi sürdürmesi

- SİGARA (NİKOTİN) BAĞIMLILIĞININ TEDAVİSİ İÇİN AŞAMALI HİZMET YAKLAŞIMI VE BAŞARI ORANLARI
- I. Basamak: Kendi kendine bırakma:
 - Bu amaçla geliştirilmiş materyal desteği ile başarı oranı %8-15
- II. Basamak: Hasta muayenesi ve tedavisi işlemleri içine "sigarayı bırakmalısın" tavsiyesinin ve bırakmaya yardım işlemlerinin dahil edilmesi,
 - İlaçla destek dahil (özellikle nikotin preparatları) başarı oranı %20-25

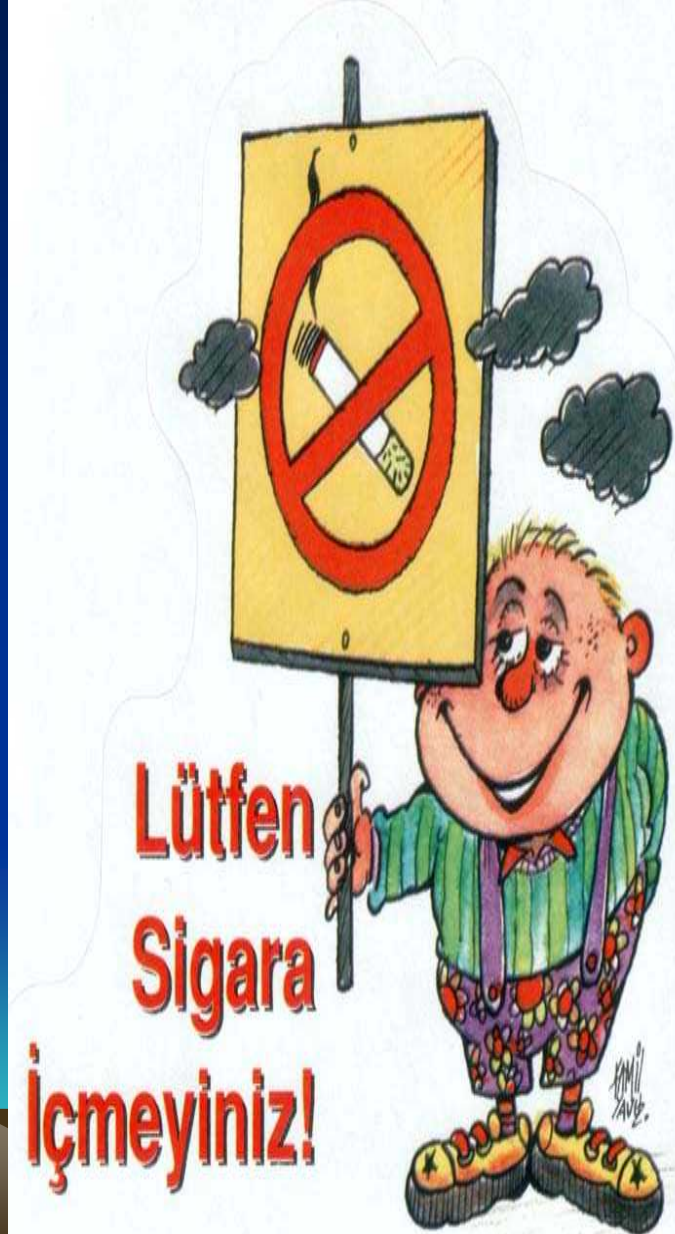
- SİĞARA (NİKOTİN) BAĞIMLILIĞININ TEDAVİSİ İÇİN AŞAMALI HİZMET YAKLAŞIMI VE BAŞARI ORANLARI
- **III. BASAMAK:** Bu konuda uzmanlaşmış birimlerin hizmeti (8-20 Hafta süre ile kognitif ve davranışsal müdahale + ilaçla tedavi) ile
- başarı oranı %25-60'dır.
-
- Sadece hekim tavsiyesi ile başarı oranı: %5-10 kadardır.

- Sigara içenlerin %70'inden fazlası bırakmayı istemektedir
- Her yıl % 30-50'si denemektedir
- Yardım almayanların ancak %5'i başarılı olmaktadır
- Farmakolojik tedavi ile uzun süreli bırakma oranları %30

Sigarayı Bırakma Polikliniklerinin Önemi

- Tüm hekimlerin her muayene sırasında hastalarına sigara içip içmediğini sorarak, sigara içicisi olanlara bırakma tavsiyesinde bulunması ve bırakmayı düşünenler aşamasına getirmesi son derece önemlidir
-
- Sigara içicilerine bazı sorular sorarak sigarayı bırakmayı düşünüp, düşünmedikleri anlaşılabilir. Böylece kişiye yönelik yaklaşım oluşturulur.

- Sigarayı bırakma süreci aşamalarını saptamak için sorulacak sorular;
- 1-Önümüzdeki 6 ay içinde sigarayı bırakmayı düşünüyor musunuz?
 - A-Evet B-Hayır
- 2-Önümüzdeki 1 ay içerisinde sigarayı bırakmayı düşünüyor musunuz?
 - A-Evet B-Hayır
- 3-Geçen yıl sigarayı bırakmayı denediniz mi?
 - A-Evet B-Hayır
- 4-Sigarayı ne zaman bıraktınız?

- Sigarayı bırakma süreci, 5 aşamalı bir süreç olarak değerlendirilmektedir.
- Bu aşamalar;
- Bırakmayı düşünmeyenler
- Bırakmayı düşünenler
- Bırakma hazırlığı içinde olanlar
- Bırakmayı deneyenler
- Bırakmada sebat edenler

Sigara Birakma Stratejileri

5 A Kavramı

- 5 A kavramı İngilizce sözcüklerin baş harflerinden oluşur:
- Ask (sor)
- Advise (danışmanlık yap)
- Assess (değerlendir)
- Asist (destekle)
- Arrange (düzenle)
- Bu kavram Türkçe sözcüklerle 5 Ö olarak da tanımlanmaktadır:
- Öğren (ask)
- Öner (advise)
- Ölç (assess)
- Önderlik et (asist)
- Örgütleye (arrange)

5 R Yaklaşımı

- Relevance (ilgi: bırakma ile kişisel olarak ilgilenmesini sağla)
- Risks (riskler: risk etmenlerini belirt)
- Rewards (ödülleri: bırakmanın sağlayacağı yararları say)
- Roadblocks (engeller: bırakmayla ilgili engelleri konuş)
- Repetition (yineleme: her görüşmede önerileri yinele)

Sigara tiryakisine yönelik girişimde beş adım ya da 5A:

- *Her hastaya sigara içip içmediğini sorma,
- *Bırakma danışmanlığı yapma,
- *Bırakma konusundaki istekliliğini saptama,
- *Bırakmayı düşünme ya da bırakma girişimi yapma konusunda yardımcı olma,
- *Relapsı önlemek için izleme programı yapma

Sigarayı Bırakma Polikliniğinde Yapılması Gerekenler;

- Poliklinikte;
- Konu ile ilgili olarak eğitim almış bir hekim, randevu sistemi ile polikliniğe başvuran kişilere sigarayı bırakmaya yardım hizmeti
- Her gün 2-3 yeni hasta, 3-5 kontrol hastası olmak üzere ortalama 5-7 hasta ile görüşme
- Her hastaya ilk görüşmede yaklaşık 30-45 dakika, kontrol görüşmelerinde 15-20 dakika zaman

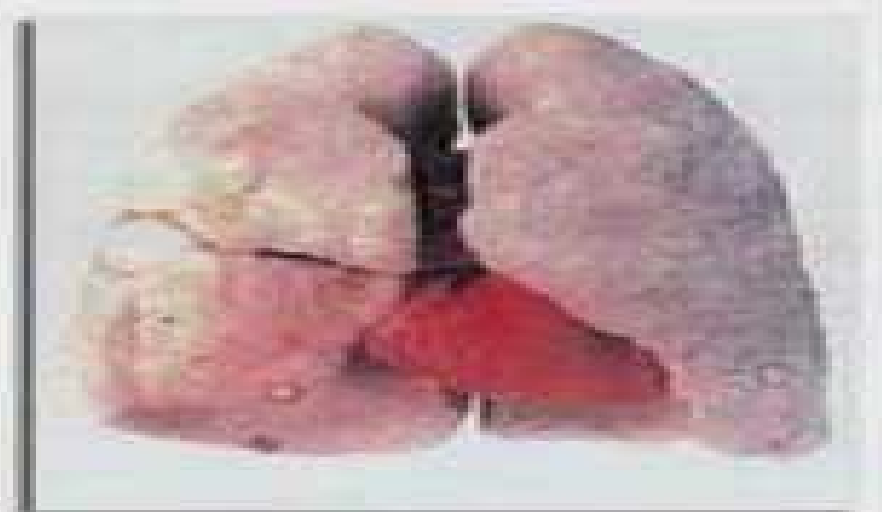
Sigarayı bırakmak isteyenlerle görüşme planı

- İlk müracaat ve hazırlık
- İlk görüşme ve sigarayı bırakma günün tespiti
- 1. izlem Sigarayı bırakma günü görüşmesi
- 2.izlem 7.gün
- 3.izlem 15.gün
- 4.izlem 1.ay
- 5.izlem 3.ay
- 6.izlem 6.ay
- 7.izlem 1.yıl
- Telefon görüşmeleri

İlk müracaat ve hazırlık döneminde yapılanlar;

- Sigarayı Bırakma Polikliniği Hasta Değerlendirme Formu' nun doldurulması
- Anamnez alınması; özgeçmişleri, soy geçmişleri, alışkanlıkları, geçirdiği hastalıklar, ameliyatlar ve sürekli aldığı ilaçlar
- Fizik muayene, kan basıncı, boy, kilo ölçümü, BMI hesabı

İlk müracaat ve hazırlık döneminde yapılanlar;

- Fagerström nikotin bağımlılık testi ile bağımlılık düzeyinin belirlenmesi
- Karbonmonoksit monitörü ile solunum havasında karbon monoksit ve karboksi hemolobin düzeylerine bakma

İlk müracaat ve hazırlık döneminde yapılanlar;

- İstenen tetkikler; CBC, total kolesterol düzeyi, HDL, LDL, Tg, AST, ALT, AKŞ, Sedimentasyon, üre, kreatinin, solunum fonksiyon testi, EKG, PA Akciğer grafisi
- Hasta, akciğer grafisi ve SFT sonuçlarıyla birlikte Göğüs Hastalıkları Kliniğine konsültasyona gönderilir.

- İlk müracaat ve hazırlık döneminde yapılanlar;

- **FAGERSTRÖM TESTİ**

- 1-Sabah ilk sigaranızı uyanışınızdan ne kadar sonra içersiniz?

- -İlk 5 dakika içinde 3 puan
- -6-30 dakika içinde 2 puan
- -31-60 dakika 1 puan
- -Bir saatten sonra 0 puan

İlk müracaat ve hazırlık döneminde yapılanlar;

- **FAGERSTRÖM TESTİ**
- 2-Sigara içiminin yasak olduğu yerlerde içmeden durmakta zorlanıyor musunuz?
-Evet (1 puan) -Hayır (0 puan)
- 3-Gün boyunca içtiğiniz sigaralardan hangisi size en hoş (en tatmin edici) geliyor? Diğer bir deyişle vazgeçilmesi en zor gelen hangisidir?
-Sabahın ilk sigarası (1 puan)
-Diğerleri (0 puan)

İlk müracaat ve hazırlık döneminde yapılanlar;

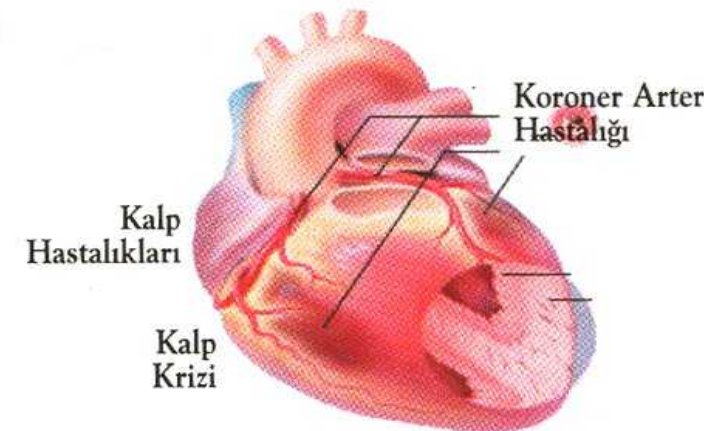
- FAGERSTRÖM TESTİ
- 4-Günde ne kadar sigara içiyor sunuz?
 - 10 veya daha az (0 puan)
 - 11-20 sigara (1 puan)
 - 21-30 sigara (2 puan)
 - 31+ sigara (3 puan)
- 5-Sabahları günün diğer saatlerine göre daha çok içer misiniz?
 - Evet (1 puan)
 - Hayır (0 Puan)

İlk müracaat ve hazırlık döneminde yapılanlar;

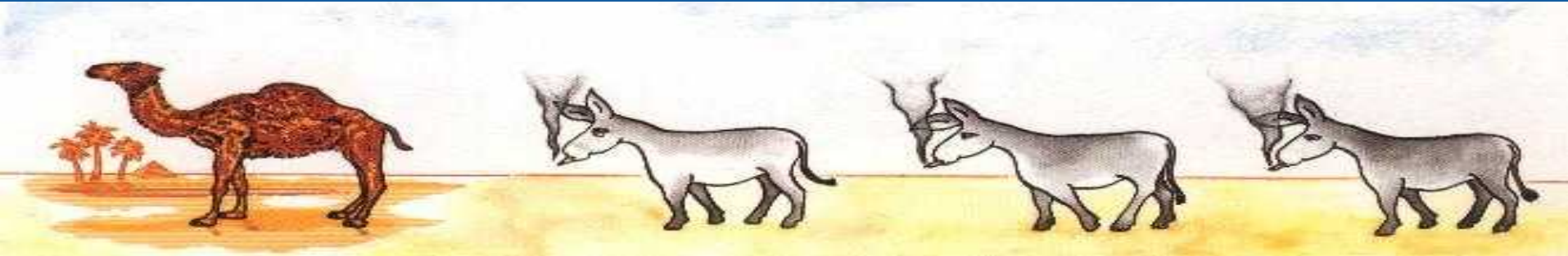
- FAGERSTRÖM TESTİ
- 6-Günün çoğunu yatakta geçirecek kadar rahatsız olduğunuzda da sigara içiyor musunuz?
- -Evet (1 puan) -Hayır (0 puan)

<u>Toplam Puan</u>	<u>Bağımlılık düzeyi</u>
• 0-2	Çok az
• 3-4	Az
• 5	Orta
• 6-7	Yüksek
• 8-10	Çok yüksek

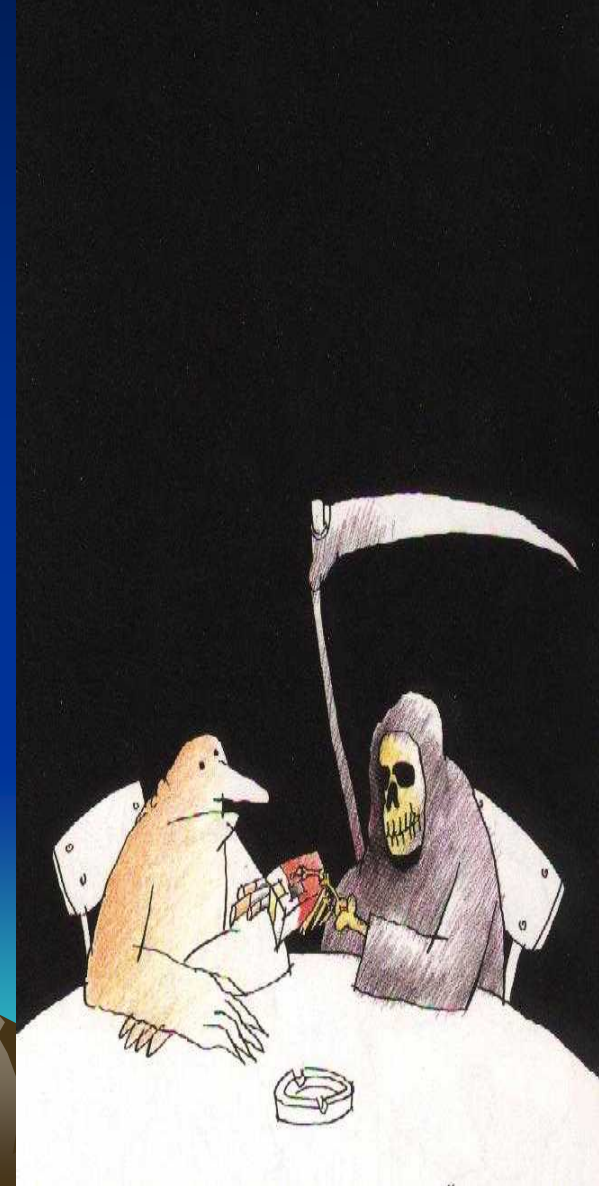
İlk Görüşme ve Sigarayı Bırakma Günü Tespiti

- İlgili bir karşılama ve "Kayıt ve Değerlendirme Formu"nun incelenmesi: Hastanın anamnez, fizik muayene sonuçları, tetkikler ve Göğüs Hastalıkları AD. konsültasyon notunun değerlendirilmesi
- Sigaranın sağlığa zararları, sigarada bulunan zararlı maddeler, bağımlılık ve sigaranın bağımlılık yapıcı etkisi, sigara kullanımının sosyal yaşamına, mesleğine olumsuz etkisi konusunda bilgi verme

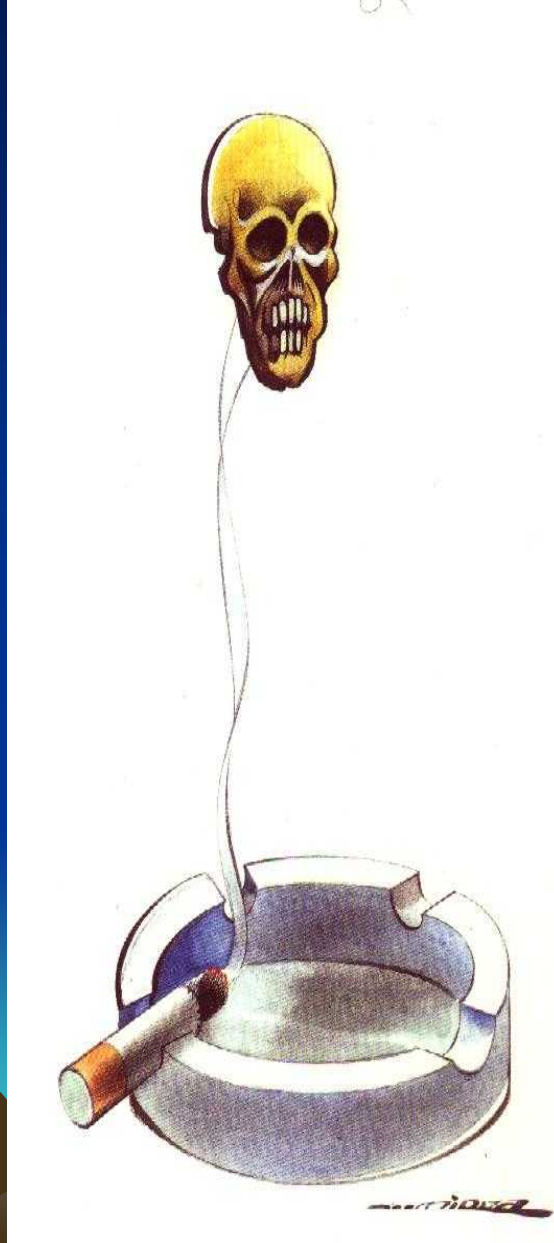
İlk Görüşme ve Sigarayı Bırakma Günü Tespiti

- Sigarayı bırakma gününün tespit edilmesi, hasta değerlendirme formuna yazılması ve sigarayı bırakacak kişi tarafından imzalanması
- Yoksunluk belirtileriyle baş etme hazırlıklarının görüşülmesi
- İçme isteğini savuşturma tekniklerinin görüşülmesi;

İlk Görüşme ve Sigarayı Bırakma Günü Tespiti

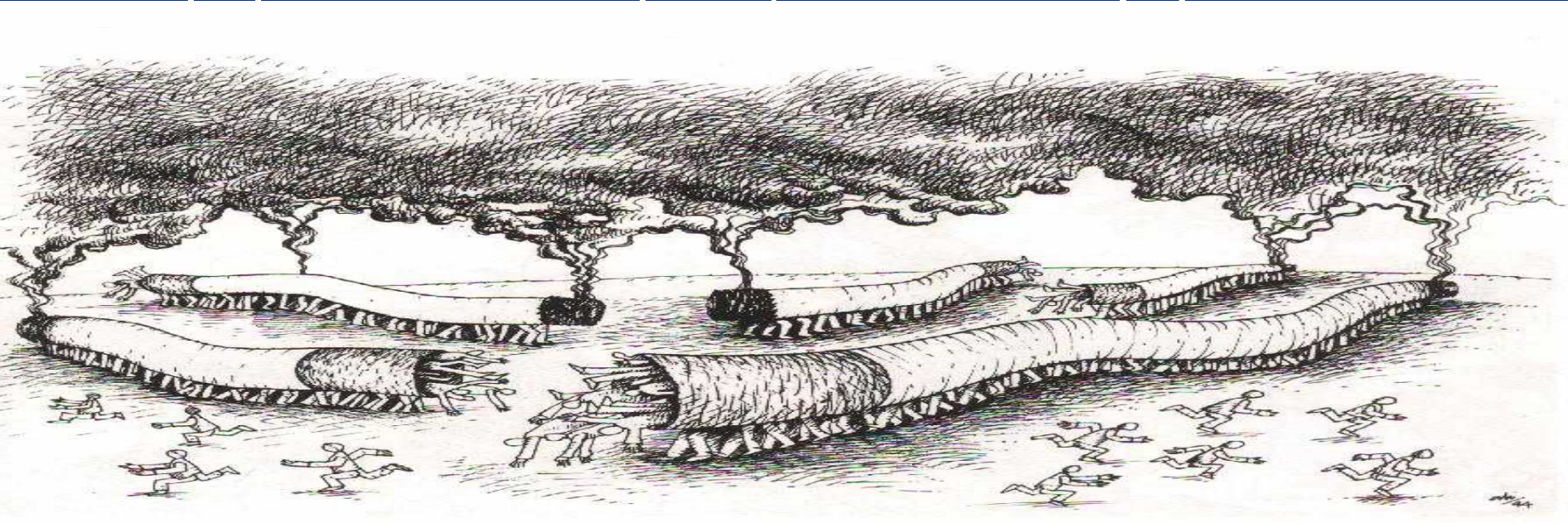
- Kişinin bu hazırlık döneminde içtiği sigaraları kaydetmesi
- Sigarayı bırakma günü öncesi, kendisine sigarayı hatırlatacak, küllük, çakmak v.s. ne varsa evden ve ortamdan uzaklaştırması ve kalan sigaralarını kırıp çöpe atması önerilir.

İlk Görüşme ve Sigarayı Bırakma Günü Tespiti

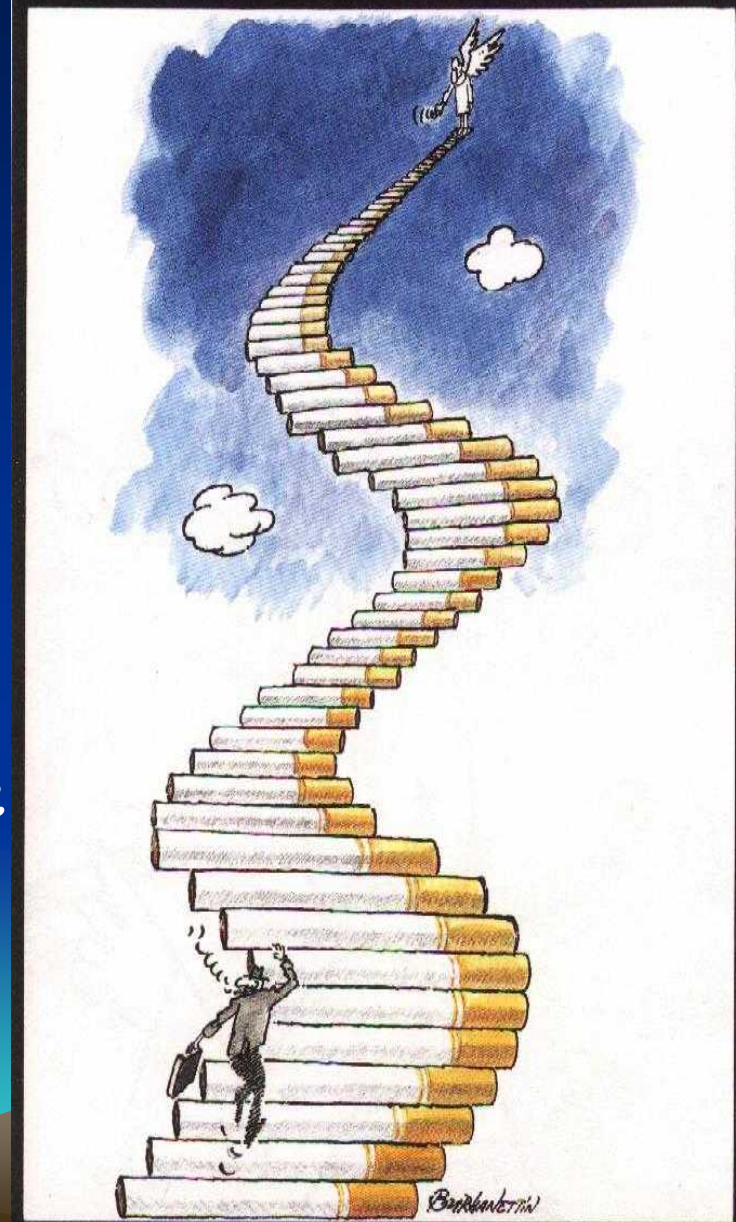
En yakın ilişki içinde bulunduğu kendini seven kişilere bırakma kararı bildirilip destekleri sağlanmalıdır.

- Düzenli beden eğitiminin sigara bırakmaya ve genel sağlığa etkisi ile ilgili açıklamaların yapılması

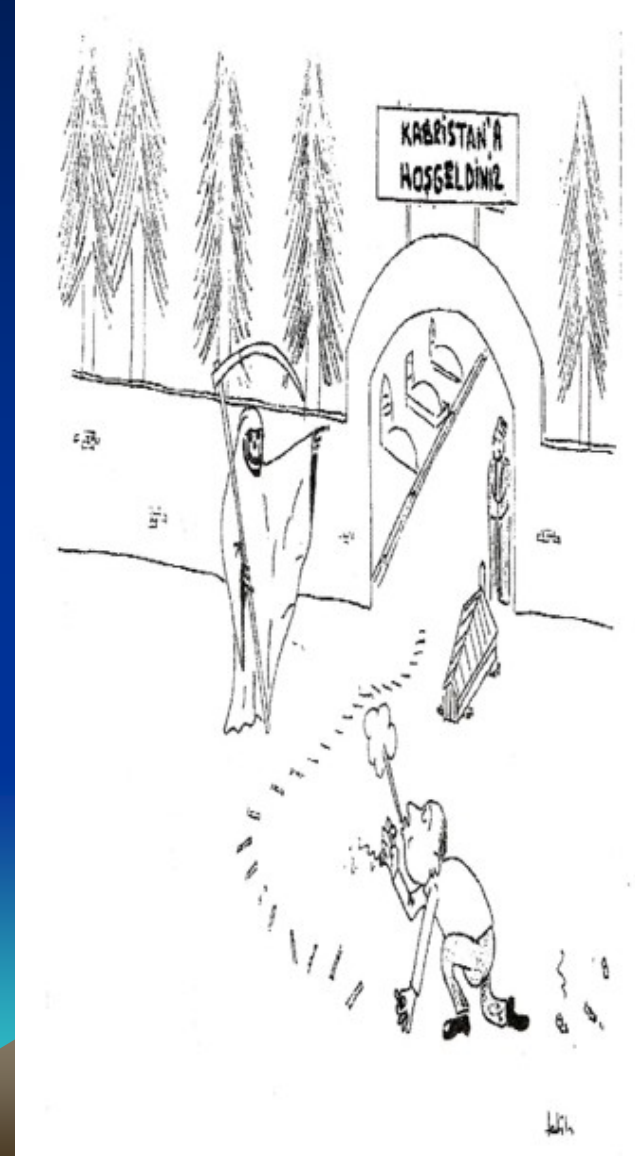
İlk Görüşme ve Sigarayı Bırakma Günü Tespiti

- Stresle başa çıkma (Ödev: Derin nefes egzersizini kullanmaya başlayacak)
- Önemli olan; kişinin sigarayı beyinde öldürmesi ve içme istekleri geldiğinde iradesini kullanarak inatlaşması ve içme isteklerini savuşturmasıdır.

Sigarayı Bırakma Teknikleri;

- A-Davranışsal ve bilişsel teknikler
- B-Nikotin bağımlılığının ilaçla tedavisi
- Kişinin bağımlılık düzeyine göre ya tek başına davranışsal ve bilişsel teknikler ya da davranışsal ve bilişsel teknikler + ilaç tedavisi verilmektedir.

A-Davranışsal ve Bilişsel Teknikler

- 1-Sigaraya karşı olumsuz tepki geliştirmeye yönelik teknikler
 - a-Elektrik şok gibi bir uyararla eşleştirme
 - b-Alınan sigara miktarının önemli düzeyde arttırılması
 - c-Sigarayı zihinde olumsuz durumlarla eşleştirme
- 2-Bırakma gününün saptanması ve bırakma sözünün verilmesi
- 3-Bırakma nedenlerinin yazılı hale getirilip yanında taşınması
- 4-Ödül ve ceza uygulamaları

A-Davranışsal ve Bilişsel Teknikler

- 5-Sigara içme davranışının kaydedilmesi
- 6-Koşullanmaların söndürülmesi
- 7-Sigara ile ilgili nesnelerin evden ve iş yerinden uzaklaştırılması
- 8-İçme isteğini savuşturma teknikleri
- 9-Sosyal destek
- 10-Gevşeme eğitimi
- 11-Düzenli beden eğitimi
- 12-Yeniden başlamaya karşı önleyici yaklaşım

B- İlaç Tedavisi

- 1-Nikotin Replesman Tedavisi (NRT)
 - -Nikotin bantı
 - -Nikotin sakızı
 - -İnhaler
 - -Nazal sprey
- 2-Bupropion
- 3-Vareniklin tartarat

- 1. izlem Sigarayı bırakma günü görüşmesi
- 2.izlem 7.gün
- 3.izlem 15.gün
- 4.izlem 1.ay
- 5.izlem 3.ay
- 6.izlem 6.ay
- 7.izlem 1.yıl
- Telefon görüşmeleri

İzlemler Sırasında Yapılanlar

- izleme görüşmesi notları: Tarih:.....
- Görüşmeyi yapan:.....
- Başarı durumu:
- Tam başarılı:..... Kaçamaklı başarı:..... Başarısız:.....
- Teşekkür ve ödül verme:.....
- Kaçamak nerede ve nasıl oluyor, buralarda başarı için ne yapılmalı?
- Neler hissediyor, hangi yakınmaları var?
- İçme isteği:.....Kolay sinirlenme:.....Konsantrasyon güclüğü:.....
- İştah artışı:.....Nedenini bilmediği bir sıkıntı hissi:.....
- Genel isteksizlik,karamsarlık:.....
- Diğer:.....
- Savuşturma davranışları:.....
- Düzenli beden eğitimi:.....
- Stresle başa çıkma:.....
- NOT:.....

- Sonuç olarak; Dünyada yaklaşık 1.2 milyar insan sigara içmektedir. Sigara her yıl; 4 milyon insanın ölümüne ve 200 milyar ABD Doları ekonomik kayba neden olmaktadır.
- Sigarada 4 bin kadar zehirli madde vardır ve bir çok hastalığın ve kanser türünün en önemli nedenlerinden biridir.
- İçerisinde bu kadar çok zehirli madde bulunduran ve bir çok hastalığa yol açan bir nesnenin para ile alınıp içilmesinin engellenmesi için;
- Sigaraya başlama yaşı öncesi dönemdeki gençlerin sigaraya başlamasını engelleyici eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının yanı sıra Sigarayı Bırakma Poliklinikleri yaygınlaştırılmalıdır.

• HALK SAĞLIKÇILAR SİGARAYI BIRAKMA
POLİKLİNİKLERİNDE KİLİT ROL ÜSTLENMELİDİRLER.

FIRAT ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ SİGARAYI BIRAKMA POLİKLİNİĞİ

- 7 Mart 2006
- Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'na bağlı olarak Fırat Üniversitesi Hastanesi bünyesinde, Psikiyatri, Göğüs Hastalıkları ve KBB Anabilim dalları ile iş birliği içerisinde faaliyet göstermeye başladı.

Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Sigarayı Bırakma Polikliniği

Fırat Üniversitesi Tıp Fakóltesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Sigarayı Bırakma Polikliniği

Fırat Üniversitesi Tıp Fakóltesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Sigarayı Bırakma Polikliniği

Fırat Üniversitesi Tıp Fakóltesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Sigarayı Bırakma Polikliniği

Fırat Üniversitesi Hastanesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Hizmet ve Eğitim Birimleri

**SİGARAYI BIRAKTIM.
SIRA SİZDE!...**

TEŞEKKÜRLER...

Bupropion HCl :

- Nikotin içermeyen, tedavi rehberlerine girmiş ilk ilaç
- Aslında eski bir antidepresan
- Sigara bıraktırmadaki etkinliği antidepresan etkisinden bağımsızdır

Bupropion HCl :

- Norepinefrin ve dopaminin sinaptik geri alınımının zayıf bir inhibitörüdür
- Nikotin yoksunluk belirtilerinin azalmasına neden olmaktadır

Bupropion HCl :

- 150 mg'lık tabletleri vardır
- 300 mg/gün, 8 hafta kullanımı önerilir
- Tedavinin 6 ay kadar sürdürülebileceği bildirilmektedir

Bupropion HCl :

- Tedaviye sigara bırakılmadan önce başlanır, ilk 3 gün 150 mg , 4. günden itibaren 300 mg (150mg 2x1) olarak kullanılır
- İki doz arası en az 8 saat olmalı
- Son doz akşam erken saatlerde alınmalı (Uykusuzluk)
- 7 - 14 gün içinde bir sürede hedef bırakma günü belirlenir

Bupropion HCl :

- Olgu tedavi alırken sigarayı bırakır ve tedavi aynı dozda sürdürülür
- Tedavi süresi 7 - 12 hafta
- Yan etkileri var:
 - baş ağrısı
 - uykusuzluk (% 35-40)
 - ağız kuruluğu (% 10)
- Bupropionun günlük dozunun yarıya inmesi gereken olgular
 - Ağır karaciğer ve böbrek yetmezliği olanlar
 - 65 yaş üzeri olgular
 - Ağırlığı 45 kg'ın altında olan olgular

Bupropion HCl :

Ciddi yoksunluk belirtileri olan ya da monoterapi ile başarı sağlanamayan olgularda nikotin yerine koyma tedavileri ve bupropion kombine kullanılabilir

Bupropionun kontrendikasyonları

- Aktif ya da geçirilmiş epilepsi anamnezi
- Konvulsiyon eşiğini düşüren ilaç kullanım öyküsü
- Nöroleptik ya da alkol gibi epilepsi eşiğini düşüren ilaç kullanımı
- MSS travma, cerrahi ve felç öyküsü (1 saat ve üzeri bilinç kaybı)
- Bilinç kaybı ile giden kafa travması öyküsü.
- Monoaminooksidaz inhibitörleri ile birlikte kullanım
- Anorexia nervosa, bulimia

Vareniklin

- Vareniklin $\alpha 4$, $\beta 2$ subüniteleri içeren nöronal nikotinik reseptörlerin parsiyel agonisti
- $\alpha 4$, $\beta 2$ subüniteleri reseptörleri uyararak nikotinik agonist etkileri ile nucleus accumbensden dopamin salınımını sağlar

Vareniklinin Etki Mekanizması

- Nucleus accumbensden dopamin salınımı nikotin kadar güçlü değil (etkisinin %32 - 45 kadar)
- Dopamin sürekli orta dozda salınır
- Yoğun sigara içme isteği ve yoksunluk semptomlarının ortaya çıkmasını engeller
- Vareniklin kullanırken nikotin alınsa bile dopamin salınımında artış olmaz (antagonist etki)

Vareniklin

- Vareniklin agonist ve antagonist fonksiyonları ile nikotin bağımlılığını azaltırken yoksunluk semptomlarının ortaya çıkmasını engeller
- Vareniklin tedavisine başladıktan bir hafta sonra sigarayı bırakılır
- Etkinliği belirlemek için tedavi en az 12 hafta uygulanmalı
- İlacın tok karına su ile beraber alınması
 - 3 gün boyunca 0.5 mg tablet
 - 4 gün boyunca günde iki defa 0.5 mg tablet
 - 7. günden itibaren 1 mg tablet günde iki defa

Vareniklin

- Vareniklin ile yapılan faz II ve III klinik çalışmalar tamamlandı
- İlacın 9 - 12 hafta sigarayı bırakmış kalmada etkinliği % 43.9, 9 - 52 hafta için % 23 bulundu
- İlacın en sık bildirilen yan etkisi bulantı
- Emniyetli, etkin ve iyi tolere edilebilir

Vareniklin

İlacın dikkatte azalma ve görme bozukluğu yapabildiğinin bildirilmesini takiben özellikle

- uzun süre araç kullananlarda
 - ağır vasıta şöforlerinde
 - pilotlarda
 - hava trafik kontrolörlerinde
- kullanılmaması önerildi

Vareniklin Güvenilir mi?

- Yan etkiler ?
- Duygulanım değişiklikleri?
 - Depresyon
 - İntihar

“Vareniklin kanıtlanmamış olsa bile ciddi nöropsikiyatrik yan etkiler ile ilişkilendirildiği için, vareniklin ile sigarayı bırakan hastanın ailesi ve yakınları nöropsikiyatrik yakınmaları izlemesi ve bu durumu hemen hekime bildirmesi konusunda uyarılmalıdır.”

Cahill K, Stead L, Lancaster T. A preliminary benefit-risk assessment of varenicline in smoking cessation. Drug Saf 2009; 32 (2): 119-35